

FUNDAȚIA SOROS-MOLDOVA

BULETIN INFORMATIV

MAI 2012

CUPRINS

Programul Buna Guvernare

Programul Politici Culturale

Programul Sănătate Publică

Programul Est Est fără Frontiere

Programul Egalitate și Participare Civică

Anunțuri

Evenimente viitoare

Fundația Soros-Moldova este o organizație neguvernamentală, nonprofit și apolitică, înființată în anul 1992 de către filantropul George Soros, cu scopul de a promova valorile societății deschise în Moldova. Fundația contribuie la democratizarea societății prin elaborarea și implementarea unor programe în diverse domenii, precum: mass-media, politici culturale, reforma judiciară, buna guvernare, participare civică și sănătate publică. Ne puteți contacta, scriindu-ne pe adresa: **str. Bulgară, 32, Chișinău, R. Moldova**; sau la adresa de e-mail: **foundation@soros.md**.

Telefoane de contact: 270232, 270031, 274480; fax - 270507
Ne găsiți și pe **Facebook** – Fundația Soros-Moldova.

PROGRAMUL BUNA GUVERNARE

APEL: INIȚIATIVA CIVICĂ PENTRU UN PARLAMENT CURAT CERE PARLAMENTULUI SĂ REVADĂ LISTA CANDIDAȚILOR ÎN COMISIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

[Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat \(ICPC\)](#), din care fac parte 7 organizații neguvernamentale, își exprimă nedumerirea în legătură cu faptul că la desemnarea candidaților pentru Comisia Națională de Integritate (CNI) nu s-a ținut cont de imaginea publică și integritatea persoanelor promovate pentru funcția de membru al CNI. Or, tocmai calitatea membrilor constituie o condiție esențială pentru realizarea obiectivelor Comisiei Naționale de Integritate, iar aplicarea unor proceduri deschise și transparente în selectarea membrilor CNI sunt menite să sporească încrederea societății în voința politică atât a majorității, cât și a opoziției parlamentare de a asigura integritatea în exercitarea funcțiilor publice.

Potrivit Regulamentului, CNI urmează să aibă 5 membri, numiți de Parlament cu votul majorității deputaților aleși, pentru un mandat de 5 ani: 3 membri din partea majorității parlamentare și câte un membru din partea opoziției parlamentare și a societății civile.

Printre cele 3 candidaturi propuse de majoritatea parlamentară figurează Ion Prisăcaru, care în anul 2009, în cadrul Campaniei „Cunoaște-ți candidatul”, desfășurată de ICPC, a fost inclus în lista candidaților care nu corespund criteriilor de integritate stabilite de către ICPC. Ion Prisăcaru, candidat pe listele Partidului Social Democrat în alegerile parlamentare din iulie 2009, a fost inclus în lista candidaților care nu corespund criteriilor de integritate pentru că „în declarațiile sale pe venituri și proprietate depuse la CEC în aprilie și în iulie 2009 s-au atestat discrepanțe evidente în ce privește venitul și proprietățile pe care le deține”, dar și pentru că în perioada cât a condus Inspectoratul Fiscal de Stat numele său a fost vizat în câteva rapoarte ale Curții de Conturi în legătură cu gestionarea incorectă a mijloacelor publice.

INIȚIATIVA CIVICĂ PENTRU UN PARLAMENT CURAT

Amintim că, în februarie 2010, ICPC a obținut câștig de cauză într-un proces de judecată pornit de Ion Prisăcaru împotriva organizațiilor care formează ICPC pentru lezarea onoarei și demnității, ca urmare a includerii numelui său în lista candidaților care nu corespund criteriilor de integritate.

În legătură cu acest fapt, ICPC cere parlamentarilor să revadă lista candidaturilor desemnate pentru funcția de membru al CNI și să promoveze persoane cu o reputație ireproșabilă, întrucât CNI are misiunea importantă de verificare și de control a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, și a declarațiilor de interese ale demnitarilor publici, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și ale unor persoane cu funcție de conducere.

Crearea CNI constituie una din principalele măsuri pentru combaterea și prevenirea corupției, dar și unul dintre angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

DOSARE SIMILARE CU SOLUȚII DIFERITE ALE INSTANȚELOR DE JUDECATĂ

Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat, din care fac parte mai multe organizații neguvernamentale, constată o practică judiciară neuniformă în dosare similare privind protejarea dreptului la libera exprimare a presei și societății civile înainte de scrutinele parlamentare. ICPC a fost acționată în judecată de 5 exponenți ai concurenților electorali pentru lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale în urma publicării ultimelor două din cele trei ediții ale buletinului „Cunoaște-ți candidatul!”, lansate înainte de alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009, 29 iulie 2009 și 28 noiembrie 2010.

După lansarea buletinului înainte de alegerile din 29 iulie 2009, ICPC a fost acționată de un candidat de pe listele Partidului Social Democrat (PSD), iar după lansarea buletinului înainte de scrutinul din 28 noiembrie 2010 – de către un candidat din partea Alianței Moldova Noastră (AMN), un candidat de pe listele Partidului Liberal (PL), precum și de către două partide politice: Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) și Partidul Democrat din Moldova (PDM).

În pofida caracterului similar al dosarelor, soluțiile oferite de instanțele de judecată au fost diferite, formându-se o practică judiciară neuniformă în domeniul protejării dreptului la libera exprimare a presei și societății civile înaintea scrutinelor parlamentare (art. 3 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului stabilește obligația statelor părți de a organiza alegeri libere „în condițiile care asigură libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ”).

Astfel, în fața judecătorei sectorului Centru mun. Chișinău, în primă instanță, ICPC a obținut câștig de cauză în procesele intentate de candidatul PSD, Ion Prisăcaru, candidatul AMN, Alexandru Oleinic, candidatul PL, Ștefan Urîtu și concurentul electoral PCRM, dar a pierdut în procesul intentat de PDM. Totodată, Curtea de Apel Chișinău, care în ianuarie 2011 a anulat interdicția primei instanțe de difuzare a informației în privința lui Alexandru Oleinic cuprinse în buletinul „Cunoaște-ți candidatul!”, în aprilie 2012 a constatat lezarea onoarei și demnității dlui Oleinic, respingându-i pretențiile de recuperare a prejudiciului moral. ICPC va ataca hotărârea primei instanțe pe cauza intentată de PDM și decizia Curții de Apel pe dosarul lui Alexandru Oleinic în instanțele superioare.

Amintim că în urma monitorizării listelor formațiunilor politice antrenate în cursa electorală din noiembrie 2010, din partea PCRM în lista candidaților care nu corespund criteriilor de integritate stabilite de ICPC au fost incluse 22 persoane, din partea PDM – 2 persoane. Alexandru Oleinic (AMN) a fost inclus în lista ICPC pentru că a figurat în mai multe hotărâri ale Curții de Conturi în legătură cu gestionarea necorespunzătoare a banilor publici, iar Ștefan Urîtu (PL) – pentru că în perioada în care a exercitat funcția de președinte al Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova (CHDOM), Adunarea Generală a Federației Internaționale Helsinki pentru Drepturile Omului, al cărei membru era CHDOM, a decis, la 18 noiembrie 2007, excluderea CHDOM din rândurile Federației pe motivul discreditării și prejudicierii Federației.

Edițiile buletinului „Cunoaște-ți candidatul!” au prezentat listele candidaților incluși pe listele electorale ale partidelor politice, care nu corespund celor 7 criterii de integritate elaborate de ICPC: averi și venituri necorespunzătoare; utilizarea resurselor administrative în folos personal sau de partid; utilizarea poziției de serviciu în interes personal sau de familie, protecționism, trafic de influență; administrare defectuoasă, impozite/amenzi neachitate; comportament împotriva statului de drept; imaginea publică a candidatului; traseism politic. Informațiile din buletin referitoare la candidați au fost colectate din surse deschise, inclusiv preluate din documente oficiale ale instituțiilor de stat și apariții mass-media.

[Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat \(ICPC\)](#) a fost lansată în luna noiembrie 2008 de către 7 organizații neguvernamentale: Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație "Acces-info" și Fundația Soros-Moldova. ICPC a desfășurat Campania "Cunoaște-ți candidatul!" în cadrul căreia au monitorizat listele electorale în alegerile parlamentare din 5 aprilie și 29 iulie 2009 și în scrutinul parlamentar din 28 noiembrie 2010. Cele trei ediții ale Campaniei "Cunoaște-ți candidatul!" au fost realizate cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

EXPERT-GRUP A ANALIZAT CUM SE PIERD BANII PUBLICI DIN R. MOLDOVA

Cum se pierd banii publici? Încălcări și deficiențe, iregularități și abateri! Acestea sunt câteva dintre cuvintele care descriu problemele depistate în cadrul unor insuții de stat și a unor entități vizate. Carențele semnificative la gestionarea economico-financiară a companiilor au condus la acumularea unor noi datorii creditoare și implicit la majorarea tarifelor aplicate, iar iregularitățile și deficiențele depistate la capitolul gestionării patrimoniului public denotă necesitatea elaborării unui mecanism de monitorizare și administrare bine definit. Curtea de Conturi propune un set de recomandări și cerințe, însă acestea sunt adesea omise cu vederea. [Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP](#), cu susținerea financiară a [Fundației Soros-Moldova/Programul Buna Guvernare](#), a prezentat în cadrul unei mese rotunde rapoartele din seria ”**Despre cum se pierd banii publici: (i) Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi pe anul 2011 și (ii) Sinteza rapoartelor Curții de Conturi publicate în trimestrul IV anul 2011**”.

În raportul anual [„Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi pe anul 2011”](#) sunt analizate răspunsurile primite de Curtea de Conturi privind executarea recomandărilor stipulate în rapoartele sale. Răspunsurile sunt evaluate conform criteriilor: Disciplină, Calitate și Impact. Raportul mai conține și o evaluare sistematizată a implicării organelor ierarhic superioare și de drept în executarea recomandărilor Curții de Conturi și în recuperarea prejudiciilor. Rezultatele obținute în urma analizei riguroase a informației de la CC cu privire la executarea hotărârilor Curții sunt alarmante. Este îngrijorător nivelul de neexecutare a deciziilor Curții (56,4%), ceea ce implică tergiversarea soluționării deficiențelor depistate în urma rapoartelor de audit.

Raportul [„Sinteza rapoartelor Curții de Conturi publicate în trimestrul IV anul 2011”](#) analizează constatările Curții de Conturi în rapoartele din trimestrul IV al anului 2011 și scoate în prim plan cele mai frecvente și importante încălcări depistate de Curtea de Conturi. De asemenea, raportul include un top 10 al instituțiilor cu cel mai mare risc de prejudicii constatat de Curte. O parte importantă a lucrării este și analiza rapoartelor Curții de Conturi privind rapoartele Guvernului cu referință la executarea bugetului asigurărilor sociale și a fondurilor obligatorii de asistență medicală, precum și mai multe privind gestionarea patrimoniului public de către trei instituții de stat importante pentru perioada anilor 2009-2010.

Prezentarea analizelor face parte din proiectul „Procesul bugetar în Republica Moldova: monitorizarea transparenței și promovarea controlului public”, finanțat de Fundația Soros-Moldova.

PENTRU MAREA MAJORITATE A POPULAȚIEI DIN RM (74%) NU ESTE ASIGURAT UN TRAI DECENT, POTRIVIT REZULTATELOR BAROMETRULUI DE OPINIE PUBLICĂ, APRILIE 2012

Fundația Soros-Moldova a sprijinit financiar o nouă ediție a Barometrului de opinie publică, implementat de Institutul de Politici Publice. Studiul a fost realizat de Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice „CIVIS”. Sondajul a fost efectuat în perioada 10 aprilie – 10 mai 2012, pe un eșantion probabilist de 1055 persoane din 81 localități, reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova (cu excepția regiunii transnistrene), eroarea maximă de eșantionare fiind de $\pm 3\%$.

Rezultatele principale

Economie – aspecte generale

- 69% din populație consideră că direcția în care merg lucrurile în Republicii Moldova este o direcție greșită. Ponderea persoanelor cu această părere a scăzut semnificativ (cu 15%) față de studiul din noiembrie 2011. Opinia direcției greșite este mai pronunțată în cazul populației de altă naționalitate decât cea moldovenească, precum și în rândurile locuitorilor din mediul urban.
- În acest context, atragem atenția asupra faptului că marea majoritate a populației (peste 3/4) continuă să fie nemulțumită de activitatea conducerii țării în domeniile principale ale vieții sociale: nivelul de trai (89%), salarii (88%), locuri de muncă (88%), combaterea corupției (82%); precum și într-o serie de alte domenii, cum sunt agricultură (80%), industrie (78%), pensii (77%), soluționarea conflictului transnistrean (71%) și asistența medicală (68%). Nemulțumirea față de activitatea conducerii în domeniul învățământului este mai pronunțată în mediul urban, la populația cu nivel înalt de studii și minoritățile etnice. De asemenea, locuitorii din mediul urban sunt în proporție mai mare nesatisfăcuți de activitatea conducerii în domeniul asistenței medicale.
- 60% din populație nu este mulțumită de actuala situație economică a țării. În această ordine de idei, evidențiem faptul că 43% din populație consideră că situația economică actuală a rămas neschimbată comparativ cu anul trecut, iar 37% susțin că este mai proastă, ponderea acestora fiind în scădere cu 14% față de barometrul precedent. Doar fiecare al cincilea respondent percepe o îmbunătățire a situației economice în prezent, în special locuitorii din mediul rural, tinerii, persoanele cu nivelul veniturilor înalt și populația de naționalitate moldovenească.
- Referindu-ne la perspectivele pentru anul viitor ale economiei, în opinia populației, constatăm că ponderea persoanelor optimiste este de 28% (fiind în creștere cu 6% față de barometrul precedent), în timp ce alți 34% consideră că aceasta va rămâne neschimbată. 25% din populație privesc cu suspiciune spre viitor, considerând

că situația economică în anul viitor va fi mai rea decât în prezent. Măsurile principale pentru redresarea situației social-economice a țării, în opinia populației, vizează dezvoltarea sectorului economic – dezvoltarea industriei (38%), atragerea investițiilor (28%), sprijinirea businessului mic în sectorul agrar (21), precum și perfecționarea mecanismului de realizare a legilor (33%) și combaterea criminalității (33%).

Calitatea vieții – probleme sociale

- Securitatea economică continuă să fie problema principală pentru Republica Moldova. În acest sens, menționăm că pentru marea majoritate a populației (74%) nu este asigurat un trai decent: pentru 28% din populație veniturile disponibile nu sunt suficiente „nici pentru strictul necesar”, iar 46% reușesc să acopere doar strictul necesar pentru trai. Acest prag al sărăciei rămâne a fi constant, cu mici fluctuații ne semnificative, în decursul ultimilor 9 ani. Cele mai afectate sunt persoanele în etate (86%), persoanele cu nivel socio-economic scăzut (80%) și nivel mic de studii (88%), precum și locuitorii din mediul rural (75%).
- În acest context, menționăm că majoritatea populației continuă să fie îngrijorată cel mai mult de prețuri (67%) și sărăcie (57%), ambii indicatori fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent. Aproape fiecare a doua persoană este îngrijorată de șomaj (47%) și viitorul copiilor (47%). Este important de menționat că îngrijorarea față de prețuri este pronunțată practic în cadrul tuturor categoriilor de persoane, mai puțin persoanele cu nivel socio-economic înalt. Problema corupției deranjează preponderent locuitorii mediului urban, persoanele cu nivel înalt de studii și nivel socio-economic mediu și înalt.
- 41% din populație este nemulțumită de felul în care trăiește. Nemulțumirile populației sunt legate, în primul rând, de insuficiența banilor (82% se declară nu prea mulțumiți sau deloc mulțumiți) și viața politică din țară (81%).
- Puțin mai mult de jumătate din populație (56%) susține că viața sa este aproximativ la fel cu cea de acum un an, iar fiecare al patrulea locuitor al țării o apreciază drept mai proastă. Pe de altă parte, nivelul de optimism cu privire la traiul de peste un an rămâne relativ constant – de 2 ori mai multe persoane (decât numărul celor mulțumiți în prezent) consideră că vor trăi mai bine peste un an. Optimiștii sunt mai des întâlniți în mediul rural, în rândul populației tinere, de naționalitate moldovenească și cu nivel înalt al veniturilor.
- Barometrul atestă o creștere lentă, dar continuă a utilizatorilor zilnici de Internet – fiecare al treilea respondent. Profilul utilizatorilor obișnuiți de Internet (zilnic sau 6-7 zile pe săptămână) este următorul: persoană tânără, locuitor al mediului urban, cu nivel înalt de studii.
- Sursa cea mai importantă de informare a populației continuă să fie televiziunea (82%), aceasta fiind și sursa de informare în care 32% din populație au cea mai mare încredere (acest indice însă este în descreștere față de aceeași perioadă a anului precedent). Pentru 32% din populație sursa principală de informare este radioul și doar pentru 18% sursa primară de informare sunt ziarurile (în special pentru populația cu nivel înalt de studii și populația în etate). Internetul s-a plasat pe locul trei în calitate de sursă principală de informare cu o pondere de 28 la sută (în creștere cu 7% față de perioada similară cu 2 ani în urmă), fiind menționat preponderent de populația masculină, locuitorii mediului urban, persoanele tinere (18-29 ani – fiecare al doilea), persoanele cu nivel înalt de studii și socio-economic. Internetul este plasat pe locul doi în cazul sursei de informare care se bucură de cea mai mare încredere.
- Posturile TV din care se informează preponderent populația adultă sunt Moldova 1 (47%) și Prime TV (44%). Aproape fiecare a patra persoană adultă se informează de la postul Pro TV (22%). Canalele TV recent lansate se bucură de o creștere continuă a audienței: Jurnal TV (15% față de 7% în mai 2010) și Publika (13% față de 1% în mai 2010), plasându-se pe locul 4 și, respectiv, 5 printre principalele posturi TV de informare.
- Fiecare al treilea cetățean adult al țării nu se simte liber să critice conducerea țării, iar fiecare al doilea nu se simte liber să iasă pe stradă și să protesteze împotriva deciziilor luate de conducerea țării. Totuși, în cazul organizării unor proteste în masă la nivel local împotriva scăderii nivelului de trai sau pentru protecția drepturilor personale, fiecare al doilea respondent susține că va participa la acest gen de proteste. Factorii determinanți pentru protest din partea populației sunt legați de criza economică / nivelul scăzut de trai (49%) și problemele legate de piața muncii (41%).

Relații externe

- Majoritatea populației consideră că relațiile Republicii Moldova cu principalii parteneri (România, Rusia, Ucraina, SUA și UE) sunt bune. Acest nivel de percepție se menține stabil în decursul ultimilor 2 ani, cu o mică descreștere în cazul relațiilor cu România.
- În cazul unui referendum privind aderarea la Uniunea Europeană, fiecare al doilea respondent susține că ar vota pentru, iar 30% - contra. Ponderea persoanelor care sunt împotriva aderării la UE înregistrează o tendință de creștere continuă în decursul ultimilor 2 ani – de la 18% în mai 2010 la 30% în mai 2012. În acest context

studiul relevă faptul că 18% din populația țării sunt convinși că UE nu va putea depăși criza actuală și se va dezmembra.

- Barometrul a testat și atitudinea populației cu privire la eventuala aderare la Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazahstan. 57% din populația chestionată se pronunță pro, în special minoritățile etnice.
- Fiind puși în situația de a alege fie o opțiune, fie alta, respondenții s-au divizat în două grupuri aproximativ egale: 38% pentru Uniunea Vamală și 35% pentru Uniunea Europeană (preponderent populația tânără, cu nivel înalt de studii și nivel socio-economic înalt).

Politică

- Nivelul de interes al populației țării pentru politică a scăzut față de perioada similară a anului precedent – de la 34% în mai 2011 la 28% în prezent. Interesul față de viața politică este mai pronunțat la bărbați, locuitorii mediului urban, persoanele cu nivel înalt de studii.
- Principalele instituții ale statului înregistrează o creștere semnificativă (față de perioada similară a anului precedent) a nivelului de încredere din partea populației: Guvern – de la 23% la 30%, Parlament – de la 19% la 25%, Președintele țării – de la 20% la 28%. Cele mai mici cote de încredere sunt înregistrate, tradițional, pentru partidele politice (20% au foarte multă sau oarecare încredere) și sindicate (19%).
- Tradițional, populația din mediul rural manifestă un nivel de încredere față de principalele instituții ale statului, în proporție mai mare decât populația din mediul urban. În funcție de caracteristicile socio-demografice ale populației, constatăm o diferențiere clară între populația de naționalitate moldovenească/română și minoritățile etnice, ultimele manifestând un nivel de încredere net inferior (în medie, de 1.5 ori mai mic) în Președintele țării, Parlament și Guvern. Aceeași tendință se înregistrează și în cazul aprecierii activității Guvernului condus de Vlad Filat. În general, fiecare al patrulea respondent apreciază pozitiv activitatea actualului executiv.

- Dintre personalitățile politice de cea mai mare încredere se bucură Dorin Chirtoacă (45%, care a înregistrat o creștere semnificativă de 12% față de barometrul precedent), fiind urmat de Vlad Filat (43%), Marian Lupu (37%) și actualul Președinte al Republicii Moldova Nicolae Timofti (35%). În general, toți liderii politici au înregistrat creșteri la capitolul încredere, cu excepția lui Igor Dodon (o descreștere semnificativă de 7% față de barometrul precedent).
- În cazul răspunsului liber privind personalitatea politică în care populația are cea mai mare încredere, topul primelor trei personalități se modifică considerabil: Vladimir Voronin (18%), Vlad Filat (13%) și Marian Lupu (6%).
- Referindu-ne la partide, constatăm că de cea mai mare încredere continuă să se bucure PCRM (39%), fiind urmat la distanță mică de PLDM (37%). Următoarele partide, care se bucură de un nivel relativ (comparativ cu alte partide) înalt de încredere, sunt PDM (31%) și PLM (31%). De fapt, se bucură de încredere doar partidele prezente în Parlamentul Republicii Moldova. Cele extraparlamentare înregistrează un nivel de încredere net inferior.
- În cazul eventualelor alegeri pentru Parlamentul Republicii Moldova, 39% dintre persoanele care au exprimat o opțiune electorală, au declarat că vor vota pentru PCRM (în creștere față de perioada similară a anului 2011 cu 2%). Cei care optează pentru PCRM sunt, în special, persoanele în etate, minoritățile etnice, cu nivel de studii și nivelul socio-economic scăzut. Procentul altor concurenți luați în parte, care pot trece actualul prag electoral, este după cum urmează: PLDM (26%, în descreștere cu 1%), PLM (18%) și PDM (12%, o descreștere cu 4%). Profilul susținătorilor PLM este următorul: tineri (18-29 ani), locuitori ai mediului urban, de naționalitate moldovean/român, cu nivel înalt de studii. Electoratul PLDM este mai omogen în funcție de sex, mediu de reședință, nivel de studii.
- PCRM se află și în topul partidelor pentru care populația nu ar vota în nici un caz, înregistrând o pondere de 32%, comparativ cu PLM (18%), PLDM (4%), PPCD (4%), și PDM (5%). Împotriva PCRM sunt în special tinerii, persoanele de naționalitate moldoveană/română, persoanele cu nivel înalt de studii și socio-economic.
- 3 din 4 respondenți consideră că Republica Moldova nu este guvernată de voința poporului, iar 2 din 3 sunt de părerea că alegerile în țara noastră nu sunt libere și corecte.
- Fiecare al doilea cetățean adult al Republicii Moldova susține că ar fi mai bine dacă țara ar fi guvernată de un singur partid.
- Fiecare al treilea respondent (în creștere cu 9% față de barometrul din mai 2011) este convins că nivelul corupției a crescut de când actualul Guvern este la putere, iar 41% susțin că a rămas la același nivel.
- Cu privire la președintele ales, 27% din populație crede că alegerea Președintelui Republicii Moldova nu a fost în conformitate cu Constituția țării, iar o altă pătrime nu a putut să se pronunțe. În acest context, este relevant

faptul că marea majoritate a populației (87%) se pronunță pentru faptul ca Președintele țării să fie ales direct de către cetățeni.

- Deși problema alegerii Președintelui țării a fost soluționată, majoritatea populației nu crede că în următoarele 12 luni se vor înregistra îmbunătățiri în principalele domenii ale vieții sociale, economice și politice: piața muncii, salarii/pensii, sărăcia, prețurile înalte, activitatea Guvernului și nici sistemul judecătoresc. Altfel spus, problema alegerii președintelui nu a fost un impediment major în redresarea situației economice și sociale. Problema principală, în opinia a 1/3 din populație, constă în faptul că nu există colaborare între partidele din componența AIE.

- 62% din populația adultă a țării nu este de acord cu faptul ca dreptul la vot să fie acordat începând cu vârsta de 16 ani.

- Aproape fiecare al doilea respondent sprijină ideea trecerii la alegeri parlamentare doar în bază de circumscripții uninominale și doar 12% doresc păstrarea actualului sistem. Totodată, este important faptul că fiecare al treilea adult nu a putut să se pronunțe pro sau contra.

Alte aspecte socio-economice

- În contextul discuțiilor pe marginea problemei legate de denumirea cursului de istorie în școală, barometrul actual a studiat opinia populației față de problema respectivă. Astfel, 2/3 din respondenți consideră că denumirea corectă a cursului de istorie ar fi Istoria Moldovei, în timp ce 15% se pronunță pentru denumirea de Istorie a românilor (preponderent populația tânără, cu nivel înalt de studii și venit). Alte 14% din respondenți optează pentru denumirea de Istorie integrată.

- Fiecare al patrulea respondent are datorii în prezent. Datoriile populației sunt determinate în primul rând de necesitățile de bază – restanțe la plata serviciilor comunale (fiecare al doilea respondent cu datorii), necesități alimentare (fiecare al treilea respondent). Primul motiv al datoriilor este valabil preponderent pentru locuitorii din mediul urban și populația în etate, în timp ce al doilea tip de datorii este valabil preponderent pentru locuitorii din mediul rural, persoanele tinere și cu venit scăzut al venitului.

- 18% din respondenți dispun de economii.

- 6% din populația adultă a țării planifică să apeleze la un credit în următoarele 6 luni. Scopul principal al creditului este necesitatea de a efectua reparații ale imobilului (60% din populația care planifică să ia un credit).

- 57 la sută din gospodării sunt conectate la gaz. În funcție de mediul de reședință, fiecare a treia gospodărie din mediul rural este conectată la conducta de gaz, însă doar 28% din acestea utilizează gazul pentru încălzirea locuinței.

INTEGRAREA EUROPEANĂ A REPUBLICII MOLDOVA: REFORME ȘI IMPACT CU JUMĂTĂȚI DE MĂSURĂ

În cadrul proiectului „**Relațiile UE - Moldova – Monitorizarea Progresului în Contextul Politicii Europene de Vecinătate**”, susținut financiar de Programul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova, Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT și Centrul Analitic EXPERT-GRUP au prezentat rezultatele monitorizării procesului de implementare de către autoritățile Republicii Moldova a reformelor în domenii cheie, asumate în cadrul procesului de integrare europeană, pentru perioada ianuarie-martie 2012. Constatările monitorizării, precum și prognozele privind evoluția în domeniile monitorizate au fost publicate în nr. 23 al publicației trimestriale Euromonitor.

Experții au constatat următoarele evoluții pe domenii:

Protecția și realizarea drepturilor omului: Situația în domeniul drepturilor omului nu a înregistrat un progres sesizabil de către publicul larg, deși guvernul a continuat să îmbunătățească cadrul legal național pentru protecția drepturilor omului. Retragerea licenței de emisie a postului NIT, dar și decizia mai multor consilii raionale de a interzice întrunirile pentru comunitatea LGBT au reprezentat un regres în domeniul asigurării libertății de exprimare și a dreptului la întrunire. Buna implementare a legislației existente continuă a fi împiedicată de lipsa unor mecanisme eficiente de investigare/sanționare a cazurilor de violare a drepturilor omului, lipsa resurselor financiare și administrative necesare pentru realizarea planurilor de acțiuni și programelor naționale în domeniul drepturilor omului, corupția în rândul funcționarilor publici și a organelor de drept, politicizarea instituțiilor de stat, dar și gradul redus de conștientizare a importanței drepturilor omului de

către agenții responsabili de realizarea legislației. Trezește îngrijorări lipsa vreunui progres în investigarea și sancționarea adecvată a abuzurilor comise în timpul evenimentelor din aprilie 2009 de către procuratură și instanțele de judecată. Numărul sentințelor de condamnare reală a vinovaților este infim, iar pedepsele aplicate nu sunt în măsură să descurajeze abuzuri pe viitor.

Reforma Justiției: Deși există obligații asumate pe plan intern și extern, reformele în domeniul justiției nu au depășit stadiul elaborării și adoptării unor acte legislative și normative, iar impactul adoptării Strategiei de reformă a sectorului justiției este practic insesizabil la nivel intern, inclusiv pe motivul târâgării punerii în aplicare și respectării cu strictețe a parametrilor temporali stabiliți de Strategie și Planul de implementare a acesteia. Resursele umane și financiare alocate pentru reforma justiției nu au cunoscut nici schimbări cantitative sesizabile. Justiția nu este percepută ca independentă de factorii politici și administrativi, nivelul ridicat de percepere a corupției în sistem afectează încrederea în actul de justiție, în instanțele judecătorești și în exponenții sistemului per ansamblu.

Reforma *Procuraturii* a rămas la nivelul conceptelor proiectelor de modificare a cadrului legislativ, fără schimbări de sistem ori statut general. Activitatea Procuraturii rămâne supusă criticilor la nivelul oficialilor publici (guvernamentali), din partea mass-media și a justițiarilor. Sistemul Procuraturii nu este considerat independent și nici eficient, influențele politice nu au fost eliminate.

Combaterea corupției: Combaterea corupției constituie unul din cele mai mari eșecuri ale autorităților Republicii Moldova, atât sub aspectul implementării angajamentelor față de UE, cât și sub aspectul realizărilor la nivel național, intern. Existența legislației racordate la standardele comunitare și recomandările instituțiilor specializate, adoptarea Strategiei naționale anticorupție și a Planului de implementare a acesteia nu au efect necesar și sesizabil. Legile și planurile anticorupție sunt reduse de lipsa capacităților administrative, dar și de factori subiectivi, dintre care principalele neajunsuri rămân voința politică redusă. Nefuncționarea mecanismului declarării averii, veniturilor și intereselor este determinată de eșuarea constituirii și funcționării adecvate a Comisiei Naționale de Integritate, dar în mare parte este influențat de nedorința clasei politice de a crea un sistem independent de control al integrității.

Reglementarea transnistreană: Schimbarea guvernării în regiunea transnistreană a creat premise pentru intensificarea dialogului dintre Guvernul Republicii Moldova și administrația transnistreană, însă eforturile Guvernului Republicii Moldova în vederea reglementării transnistrene au avut un impact pozitiv moderat. Principalul succes în procesul reglementării transnistrene l-a constituit decizia protocolare cu privire la principiile reluării plenare a transportului feroviar de mărfuri prin regiunea transnistreană decizia de reluare plenară a transportului feroviar de mărfuri prin regiunea transnistreană. Prin adoptarea tacticii „pașilor mici”, administrația transnistreană vine să contribuie la soluționarea problemelor de zi cu zi a cetățenilor și la promovarea măsurilor de consolidare a încrederii, însă evită să dea curs discuțiilor pe marginea problemelor fundamentale, care ar aduce atingere scopului declarat de consolidare a independenței și suveranității autoprocimate a regiunii transnistrene.

Piețele și politicile financiare: Cea mai controversată evoluție în acest domeniu o reprezintă propunerea BNM de a lega dobânzile flotante la produsele bancare la o listă de indicatori de referință stabiliți de banca centrală. Deși argumentul protejării drepturilor consumatorilor este unul destul de ponderabil, BNM ar trebui să trateze

atent eventualele implicații negative ale acestei propuneri, care, eminamente, este una administrativă și care nu se încadrează în logica pieței. O altă inițiativă care merită a fi menționată este propunerea de modificare a structurii organelor de conducere ale BNM conform modelului Băncii Centrale Europene (BCE), transpunerea ad verbatim din statutul BCE al condițiilor de revocare a membrilor organelor de conducere și modificarea procedurii de aprobare a devizului de cheltuieli a instituției. Principalele îngrijorări țin de o serie de prevederi care riscă să submineze independența BNM și care prezintă devieri de la bunele practici internaționale în domeniu, cum ar fi: includerea în componența organului de supraveghere a unui membru numit de

Guvern; eventualele conflicte de interese, caracterul insuficient de restrictiv al interdicției privind procurarea de către BNM pe piața primară a creanțelor emise de stat.

Instituțiile de reglementare a pieței: În acest domeniu a fost observată o tergiversare în adoptarea legilor în domeniul concurenței. Aprobate în prima lectură, legea privind concurența și legea privind ajutorul de stat lasă încă multe întrebări fără răspuns, generând, în același timp îngrijorări vizavi de domeniul de acoperire și instrumentele de reglementare. Nici planul privind dezvoltarea achizițiilor publice pentru anii 2010-2013 încă nu a fost adoptat. Ca urmare, și acțiunile ce țin de armonizarea legislativă și reforma instituțională a Agenției de Achiziții Publice întârzie.

Politicile comerciale: Cea mai importantă realizare a primului trimestru 2012 poate fi considerată demararea propriu-zisă a negocierilor pe marginea ZLSAC, prima rundă fiind organizată în perioada de raportare și înalt apreciată de ambele părți aflate în dialog. Au fost îndeplinite o serie de obligații punctuale pe care Moldova și le-a asumat (aprobarea strategiei în domeniul siguranței alimentare, restabilirea serviciilor de control fitosanitar și veterinar la câteva puncte de trecere auto a frontierei). Totuși, există o serie de domenii dificile – cum ar fi reglementările tehnice și standardele sanitare și fitosanitare – în care progresul este mai lent decât necesar. Un domeniu care nu a primit până în prezent atenția cuvenită este Dezvoltarea durabilă și promovarea dialogului social. În cadrul Planului de Acțiuni privind implementarea recomandărilor Comisiei Europene (CE) pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC), Republica Moldova și-a asumat un angajament important pentru promovarea dezvoltării durabile și în particular a ameliorării cadrului instituțional aferent mediului social. Experții constată că, în pofida recomandărilor CE și a obligațiilor pe care și le-a asumat R. Moldova față de UE, nu a fost adoptată nici o decizie privind crearea Consiliului Economico-Social. Tergiversarea implementării unei recomandări atât de specifice a Comisiei Europene ține mai mult de costul acestei măsuri pentru decidenții politici în urma reducerii autonomiei decizionale a acestora, și mai puțin de unele aspecte financiare sau organizatorii care pot fi invocate.

PROGRAMUL POLITICI CULTURALE

TANDEM - UN NOU FESTIVAL CULTURAL EUROPEAN ÎN MOLDOVA

Festivalul TANDEM a ajuns la Chișinău la sfârșitul lunii mai. Managerii de cultură din peste 30 orașe din toată Europa și-au unit ideile și spiritul creativ pentru a provoca publicul și politicienii din Moldova cu un nou tip de energie culturală, în perioada 25 – 27 mai, 2012.

Printre atracțiile culturale ale festivalului s-au numărat: o fuziune dintre moda de la Berlin și artizanii populari din Moldova, care va fi prezentată lângă s. Palanca; lungă călătorie a unei trupe din nord-estul Angliei până în Moldova va culmina cu un spectacol special; o co-producție dintre Franța și Ucraina ce va aduce în atenția spectatorilor un neobișnuit film de scurt metraj; o prezentare dramatică a misterioasei povești a vasului Towarishch Gorch Fock; precum și diverse dezbateri privind impactul reformei politicii culturale în UE, Ucraina și Moldova.

Festivalul reprezintă finalul impresionant al unui proiect de cooperare de un an de zile numit TANDEM, lansat în 2011 de către Fundația Culturală Europeană, în parteneriat cu alte instituții de cultură. Co-finanțat de Comisia Europeană prin intermediul CULTURE - Programme, Robert Bosch Stiftung și Fundația Culturală Europeană,

TANDEM unește managerii culturali din țările Uniunii Europene și țările din vecinătate – în cazul de față, Moldova și Ucraina – care își doresc să stabilească parteneriate de durată și să-și extindă abilitățile și rețeaua din domeniul cultural.

Managerii culturali din diferite țări au avut oportunitatea de a se întâlni și crea tandem-uri. Pe parcursul unui an, aceștia au dezvoltat împreună proiecte de creație transfrontaliere novatoare. Procesul de creare a parteneriatelor și rețelelor a fost pus la punct printr-o serie de întruniri, vizite de schimb, seminare și sprijin oferit on-line.

Festivalul din Chișinău a fost punctul culminant al unei activități cu o durată de 12 luni realizată de managerii culturali din Tandemurile din Ucraina, Moldova și Uniunea Europeană, care au muncit împreună. Ei vor oferi

publicului local posibilitatea de a participa la evenimente culturale neobișnuite, iar la nivel național își propun să influențeze asupra politicilor culturale la nivelul luării deciziilor.

Festivalul a fost organizat de participanții la Tandemuri și partenerii proiectului – Mitost din Berlin, CAE din Bruxelles, Centrul de Management Cultural din Lvov, Institutul Cultural Român "Mihai Eminescu" la Chișinău și Fundația Soros-Moldova/Programul Politici Culturale.

PROGRAMUL SĂNĂTATE PUBLICĂ

20 MAI - ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE COMEMORARE A PERSOANELOR DECEDATE DIN CAUZA SIDA

În această zi, oamenii din toată lumea aduc un omagiu persoanelor care nu mai sunt printre noi din cauza SIDA și demonstrează solidaritate față de persoanele infectate cu HIV. În context, Programul Sănătate Publică al Fundației Soros-Moldova, Sub-program Reducerea Riscurilor, în cadrul proiectului „Îngrijiri și Suport pentru Persoanele cu HIV/SIDA”, finanțat de Centrul PAS din resursele GFATM, au susținut mai multe instituții neguvernamentale, care au organizat diverse activități pentru a comemora această zi.

Ziua internațională de comemorare a persoanelor decedate de SIDA, numită și Ziua Lumânărilor Aprinse, este una dintre cele mai importante și masive mișcări împotriva infecției HIV/ SIDA. În fiecare a treia duminică din luna mai, începând cu anul 1983, în peste 115 țări se organizează comemorări pentru a onora viețile pierdute în urma infectării cu HIV/SIDA.

Pentru a marca această zi, în or. Orhei, **Centrul de Educație și Reabilitare a Adolescenților "ADOLESCENTUL" în colaborare cu Centrul de Sănătate Publică, Primăria or. Orhei, A.O. "Liga Primarului", Cabinetul de Consiliere și Testare Voluntară, S. R. Orhei au desfășurat un flash-mob în fața Palatului de Cultură**, unde a fost implicată populația orașului.

Organizatorii și-au propus ca prin intermediul acestui eveniment să unifice comunitatea pentru a reduce discriminarea împotriva persoanelor HIV pozitive, să promoveze în rândul orheienilor solidaritatea și implicarea. În paralel, au fost organizate acțiuni de comemorare, informare și sensibilizare a populației și s-au aprins lumânări în memoria persoanelor decedate din cauza HIV/SIDA.

Organizația „Schimbă Lumea” din r. Călărași a desfășurat campania „Împreună Solidari”, care a presupus mai multe seminare informative în liceele din regiune, în cadrul cărora au fost promovate toleranța și non-discriminarea față de persoanele infectate de HIV/SIDA.

La 20 mai, în centrul or. Călărași s-a desfășurat un amplu eveniment. Aici, într-un loc special amenajat, locuitorii au putut lăsa un mesaj de solidaritate pentru cei care trăiesc cu HIV, dar și să se informeze despre HIV/SIDA. De asemenea, aproape o mie de tineri au participat în aranjarea „Panglicii roșii”, care este simbolul solidarității. Evenimentul s-a încheiat cu lansarea baloanelor albe spre cer în memoria celor care au decedat în urma infecției cu HIV/SIDA.

Și în or. Comrat au fost organizate sesiuni de informare privind infecția HIV/SIDA, de data asta printre studenții Universității de Stat și Colegiului de Pedagogie. În ajunul zilei de 20 mai, la Catedra din Comrat a avut loc o slujbă de pomenire a celor decedați în urma HIV/SIDA. În Ziua internațională de comemorare a persoanelor decedate din cauza SIDA a fost întinsă tradiționala panglică roșie, ce atingea 25 m. Copiii prezenți la ceremonie au fost invitați să participe în cadrul concursului desenelor pe asfalt, cu genericul „Cine vreau să fiu în viitor”. În final, toți participanții au ieșit învingători. A fost ținut un minut de reculegere înainte de a lansa în aer baloane și lampioane, pe care erau scrise numele persoanelor care au decedat în urma infectării cu HIV/SIDA. Toate activitățile au fost implementate de **ONG „Biaz Gul” din Comrat**.

La rândul lor, „**Tinerele femei din Cernoleuca**” din r. **Donușeni**, au organizat un seminar pentru asistenții medicali din regiune, unde au fost puse în discuție legile cu privire la apărarea drepturilor omului și discriminarea persoanelor HIV pozitive, reducerea stigmei și discriminării, asigurarea accesului la tratament, prevenire și îngrijire. De asemenea, liceenii din s. Tîrnova și elevii din Școala Profesională Polivalentă din s. Corbu au putut vizita o expoziție informativă în domeniul HIV/SIDA, au vizionat un film despre discriminarea persoanelor HIV infectate, și au participat la diverse concursuri de cunoștințe generale despre infecția HIV/SIDA.

Centrul de Informare „Zdorovoe budusee” din or. Tiraspol au organizat cu ocazia acestei zile o „bibliotecă vie”. În această bibliotecă, cărțile au fost oamenii, persoane infectate cu HIV, medici și psihologii. Ei au dat răspuns întrebărilor adresate de cei interesați de infecția HIV/SIDA. De asemenea, locuitorii orașului au primit diverse broșuri de informare, iar jurnaliștii au putut participa la un concurs pentru cel mai bun articol scris în

domeniul HIV/SIDA. În ziua de 20 mai, a fost organizat un concert în aer liber, iar spre seară, pe plajă, participanții au aprins lumânări și le-au lansat pe apă.

Tot în regiunea transnistreană, de data asta în or. Tighina, **ONG „Miloserdie”**, în cadrul **proiectului „Viața ne este dată pentru a fi trăită”**, a desfășurat următoarele activități pentru a comemora persoanele decedate din cauza SIDA: un vernisaj de fotografii cu genericul „Te iubesc, viață!”, o expoziție de cărți tematice, activitatea „Sportul împotriva drogurilor și SIDA”, sesiuni de informare în instituțiile de învățământ, o slujbă de pomenire desfășurată în biserica din localitate, și lansarea baloanelor spre cer în memoria celor care au murit din cauza SIDA.

În s. Hansca, r. Ialoveni, **ONG „Sfântul Roman”** a implementat proiectul **„Solidaritatea învinge SIDA”**. În ziua de 20 mai, la Biserica „Sf. Constantin și Elena” din localitate a fost oficiată o slujbă de pomenire pentru cei decedați de HIV, precum și un Tedeum pentru cei infectați cu HIV/SIDA. În cadrul slujbei, preotul a vorbit despre importanța toleranței față de persoanele HIV pozitive și necesitatea acceptării acestora în comunitate. De asemenea, pentru elevii claselor V-IX din Gimnaziul Hansca au fost organizate seminare tematice, unde aceștia au fost informați despre transmiterea infecției HIV/SIDA și mecanismele de protecție, simptomele, tratamentul. Pentru a promova toleranța și nediscriminarea față de persoanele HIV pozitive, organizatorii au invitat elevii să participe la un concurs de desene și eseuri, având genericul „În memoria celor care nu mai sunt cu noi din cauza SIDA”. Elevii din gimnaziu au confecționat o mie de fundițe roșii, simbolul luptei împotriva SIDA și al solidarității față de persoanele infectate. Iar în Ziua de comemorare a persoanelor decedate din cauza SIDA, elevii au creat o fundă umană, au aprins lumânări și au lansat zeci de baloane în aer.

LA CHIȘINĂU, A FOST DAT STARTUL CURSEI AUTO "PENTRU VIAȚĂ- 2012"

Rețeaua INIȚIATIVA POZITIVĂ, în parteneriat cu Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Educației și Ministerul Afacerilor Interne, au lansat **campania națională „Caravana Auto PENTRU VIAȚĂ”**, susținută de către Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității, Centrul PAS (în cadrul proiectului finanțat de Fondul Global), Oficiul ONU/SIDA Moldova, Organizația Mondială a Sănătății și [Fundatia Soros-Moldova](#).

Organizatorii evenimentului, alături de interpreta DARA, și-au propus să sensibilizeze și să informeze populația despre problema HIV/SIDA în Republica Moldova, să vorbească tinerilor despre comportamentele riscante, care îi pot face vulnerabili la HIV, în special utilizarea drogurilor, să distrugă stereotipurile legate de HIV și în final, să îndemne pe fiecare să privească cu ochii inimii la cei de alături, deoarece **FIECARE VIAȚĂ CONTEAZĂ!**

O coloană din 12 automobile, având simbolică acestei campanii și drapele, împreună cu echipa caravanei, au parcurs traseul Chișinău - Cahul - Bender - Tiraspol - Rîbnița - Bălți - Chișinău, staționând în fiecare oraș cu un program de 2 zile.

În cadrul programului caravanei, în premieră pentru Republica Moldova, au fost organizate puncte mobile de testare la HIV, unde fiecare doritor, și-a putut face un test rapid și afla rezultatul pe loc. **Campania s-a desfășurat în perioada 10-20 mai 2012.**

Caravana s-a finisat la 20 mai, în Chișinău, pe Piața Marii Adunări Naționale, în cadrul acțiunii organizate cu ocazia Zilei Internaționale de comemorare a persoanelor decedate de SIDA, care se desfășoară în a treia duminică a lunii mai.

La <http://positivepeople.md/> puteți urmări experiențele organizatorilor caravanei auto "Pentru Viață" din fiecare oraș.

PROGRAMUL EST EST FĂRĂ FRONTIERE

IMPLICAREA SOCIETĂȚII CIVILE DIN MOLDOVA ÎN EDIFICAREA AGENDEI PRO-EUROPENE

Asociația pentru Politică Externă a organizat în perioada 21-23 mai vizita de studiu în Moldova a unui grup de experți din Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Macedonia, România și Serbia, în cadrul proiectului **Implicarea societății civile în edificarea agendei pro-europene prin valorificarea experiențelor din Europa de Sud-Est**, implementat în parteneriat cu Centrul pentru Drepturile Omului din Croația, având sprijinul financiar al [Programului Est Est fără Frontiere al Fundației Soros-Moldova](#).

Prima etapă a proiectului, vizita de studiu în Croația, s-a derulat în perioada 27 februarie – 1 martie a.c., în cadrul căreia o echipă formată din 12 membri ai ONG-urilor active în domeniul drepturilor omului, politică externă, buna guvernare etc., jurnaliști și factori de decizie au avut posibilitatea să se familiarizeze cu expertiza societății civile din Croația în domeniul implementării eficiente a reformelor și a angajamentelor asumate în procesul de aderare la UE.

Vizita de studiu în Moldova reprezintă cea de-a doua etapă a proiectului și are drept scop împărtășirea experienței statelor candidate, recent aderate sau a statelor deja membre ale UE în elaborarea și promovarea agendei europene, în special, ceea ce ține de negocierea capitolului privind drepturile omului și procesul de liberalizare a regimului de vize.

ÎNVĂȚAREA VALORILOR PRIN PUTEREA EXEMPLULUI – POVESTEA CARIERELOR

În perioada 24-25 mai a.c., Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova a organizat un seminar internațional în cadrul proiectului **Povestea carierelor – o manieră alternativă de edificare a modelelor pentru comunitatea locală**, implementat în parteneriat cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Vest din Timișoara și Universitatea din Szeged, Ungaria, având sprijinul financiar al Programului Est Est fără Frontiere al Fundației Soros-Moldova și al Fundației Soros România.

În prezent, există multe controverse legate de implicațiile memoriei și ale trecutului recent asupra concepțiilor și percepțiilor prezentului. Demersul acestui proiect prevede studierea unor modele și structuri de viață instituțională și comunitară funcționale în România, Moldova și Ungaria prin analiza comparativă a carierelor academice ale unor profesori de istorie și filologie din cele trei țări în perioada regimului totalitar; implicarea studenților și a tinerilor cercetători în

creșterea flexibilității acestor structuri universitare și în dezvoltarea unor relații cu comunitatea intrauniversitară și extrauniversitară, favorabile împărtășirii unor valori comune, specifice dialogului și bune înțelegeri.

În cadrul seminarului au participat experți din România și Ungaria, reprezentanți ai managementului universitar, profesori, studenți și tineri cercetători.

PROGRAMUL EGALITATE ȘI PARTICIPARE CIVICĂ

PROIECTUL CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII FENOMENULUI DISCRIMINĂRII

REPORTAJE / INTERVIURI REALIZATE

Războiul i-a răpit identitatea evreiască

De trei ani, Ludmila Bragă încearcă să-și perfecteze actele la Oficiul de Stare Civilă, dar fără sorti de izbândă. Mărul discordiei este naționalitatea. Pe parcursul celor trei generații, naționalitatea familiei sale a fost schimbată de câteva ori: din poloneză în ucraineană și apoi în moldovenească. Ludmila Bragă a aflat de curând de la bunici că adevărata ei identitate este cea evreiască, iar ca să-și perfecteze noi actele de identitate, este nevoită să bată la ușa a numeroase instanțe.

Istoria Ludmilei o puteți citi la <http://discriminare.md/istoria-mea/razboiul-i-a-rapit-identitatea-evreiasca/>

N-au angajat-o pentru că nu era măritată

După ce a absolvit Facultatea de Asistență Socială, Nina Pisarenco a revenit în satul natal, Dubăsarii Vechi, în speranța să-și găsească un loc de muncă. Doar că n-a fost să fie. După două tentative eșuate, tânăra consideră că cei din Comisia de angajare au nedreptățit-o.

Întreaga experiență a Ninei o puteți afla la <http://discriminare.md/istoria-mea/n-au-angajat-o-pentru-ca-nu-era-maritata/>

Prizonieră într-un corp străin

„Am mimat viața de bărbat”, spune Marina, un transsexual în vârstă de 30 de ani, care acum trei ani arăta ca un băiat, cu inimă și judecată de fată. Strânge bănuț cu bănuț pentru a-și permite operația de schimbare de gen în valoare de 12 mii de dolari. La întreprinderea în care lucrează, fiind chiar cel mai bun specialist, i-ar trebui vreo două vieți ca să adune banii, iată de ce vrea să adune atât cât să plece din Moldova, țară în care nu e loc pentru toleranță, în schimb „bârfa” și arătutul cu degetul e sport național. Visul ei cel mare se încadrează în standarde comune: vrea o familie. Dar mai întâi vrea să-i fie recunoscută identitatea. La vamă.

Povestea Marinei poate fi aflată aici - <http://discriminare.md/istoria-mea/prizoniera-intr-un-corp-strain/>

A demisionat din cauză că era hărțuită sexual

Adriana avea 24 de ani când se angajase la serviciu, iar șeful începuse să-i facă avansuri. La început, tânăra făcuse abstracție de comentariile deochete ale șefului, ca mai apoi să înțeleagă că acest comportament e cotidian și aplicabil pentru toate femeile din jurul lui.

Interviul îl puteți citi la <http://discriminare.md/istoria-mea/s-a-concediat-din-cauza-ca-era-hartuita-sexual/>

Sunt musulman și cetățean moldovean însă societatea nu mă înțelege

După un an de la oficializarea cultului islamic, Eduard Cărauș, unul dintre fondatorii Ligii Islamice, ne spune cum e să fii musulman în Moldova. În opinia lui, oamenii ar fi mai toleranți față de musulmani dacă mass-media și unele partide politice nu ar face speculații pe seama religiei.

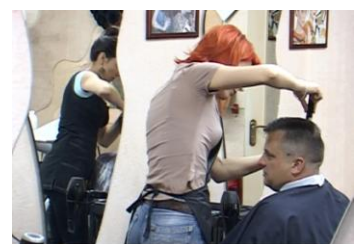
Ce a spus familia lui Eduard când a aflat despre convertirea sa la religia islamică, aflați la <http://discriminare.md/istoria-mea/sunt-musulman-si-cetatean-moldovean-insa-societata-nu-ma-intelege/>

Coafezele cred că HIV se transmite prin foarfece

Azi, fiecare poate cu ușurință să demonstreze că discriminarea în Moldova este omniprezentă. Un tânăr infectat cu HIV a mers să se tundă la o frizerie din capitală. Nu și-a ascuns statutul, însă, spre marea lui mirare, coafezelor le-a fost frică să se apropie de el. Acestea i-au explicat că au copii acasă și nu vor să-și asume acest risc.

Mai mult, coafezele au explicat că nu deserveț clientii infectați cu HIV și că au tot dreptul să o facă odată ce activează într-o firmă privată.

Reportajul cu camera ascunsă îl puteți vedea la <http://discriminare.md/hivida/coafezele-cred-ca-hiv-se-transmite-prin-foarfece/>

Tinerilor cu dizabilități mintale li se refuză perfectarea actelor de idenitate

Doi tineri cu dizabilități mintale au rămas fără acte de idenitate. Anul trecut au mers la Secția de evidență și documentare a populației din orașul Orhei pentru a-și perfecta actele. Aici însă funcționarii le-au refuzat eliberarea documentelor, pe motiv că sunt persoane cu dizabilități.

Este vorba de Vadim și Vitalie care nu au văzut marea niciodată. Au posibilitatea să ajungă pe litoral în această vară, datorită unui program de schimb de experiență în Croația. Dar, există o problemă. Bărbații, care au 36 și respectiv, 38 de ani au crescut în Casa internat pentru copii cu deficiențe mintale din orașul Orhei și nu dețin pașapoarte.

Ce motive sunt aduse de funcționarii publici când refuză perfectarea actelor pentru Vadim și Vasile, aflați la <http://discriminare.md/reportaje/tinerilor-cu-dizabilitati-mintale-li-se-refuza-perfectarea-actelor-de-idenitate/>

Materialele sunt publicate în cadrul proiectului „Despre discriminare și diversitate pe înțelesul tuturor”, implementat de Centrul de Informare și Documentare în domeniul Drepturilor Omului, cu susținerea financiară a Programului Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova.

Străini în propriul corp

Respinși de societate, ignorați de sistemul de sănătate, transsexualii din Republica Moldova ajung să se autoizoleze. Reprezentanții minorităților sexuale cer tratament egal cu restul oamenilor atunci când apelează la diverse servicii, când vor să se angajeze sau când merg pe stradă, iar juriștii declară că deocamdată sistemul din Moldova nu le oferă siguranța, suportul și protecția necesară.

Investigația poate fi citită la <http://www.investigatii.md/index.php?art=556>.

Materialul a fost publicat în cadrul Campaniei „Jurnaliștii pentru șanse egale și diversitate”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice, cu susținerea financiară a Programului Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova.

ANUNȚURI

ANUNȚ PENTRU ELABORAREA STUDIULUI „ANALIZA TRANSPARENTEI ȘI EFICIENȚEI REGLENTĂRILOR PE PIAȚA FARMACEUTICĂ”

Termen limită: 12 iunie, 2012, ora 17.00

Programul Buna Guvernare al Fundației Soros-Moldova, anunță angajarea prin concurs a unui expert/grup de experți sau a unei organizații pentru elaborarea studiului „**Analiza transparenței și eficienței reglementărilor pe piața farmaceutică**”.

Obiectivul general al studiului este de a analiza transparența și eficiența implementării politicii de stat în domeniul medicamentului și impactul reglementărilor pe piața farmaceutică asupra accesibilității, siguranței și calității produselor farmaceutice, de a evidenția blocajele și contradicțiile existente și de a formula recomandări de reglare în vederea sporirii utilității și accesibilității pentru consumatori.

Cerințe față de aplicant:

Organizațiile cointeresate trebuie să întrunească următoarele criterii:

- Să fie o entitate juridică înregistrată legal;
- Experiență relevantă de cel puțin 5 ani în elaborarea studiilor analitice în domeniile conexe subiectului abordat;
- Să dispună de capacități tehnice și resurse umane suficiente pentru a îndeplini cu succes sarcina stabilită sau capacitățile de a subcontracta consultanții externi locali și/sau internaționali;
- Abilitatea demonstrată de a gestiona corect și responsabil un contract/subcontract/grant oferit de donator;
- Participarea în echipă a unui expert străin va constitui un avantaj;

Profilul experților:

- studii avansate în domeniile medicinei, farmaceuticii, științelor economice, politicilor publice, alte domenii relevante și/sau experiența profesională în aceste domenii;
- cunoașterea profundă a reglementării și funcționării pieții farmaceutice în Republica Moldova;
- experiență relevantă în elaborarea studiilor analitice în domeniile conexe subiectului abordat;
- abilități profunde de analiză și sistematizare, scriere a studiilor analitice;
- abilități excelente de auto-organizare;
- abilități bune de comunicare;
- responsabilitate, creativitate, flexibilitate

Termenii de referință pot fi accesați la www.soros.md

Doritorii de a participa la concurs, vor imprima oferta tehnică și financiară în limba română sau engleză, și le vor prezenta în plicuri separate, sigilate, cu mențiunea denumirii complete a studiului. Ofertele se vor depune la adresa: Fundația Soros-Moldova, Chișinău, MD-2001, str. Bulgară 32, în atenția doamnei Elena Vacarciuc.

Pentru informații suplimentare: tel: 270031, 270232, 274480, fax 270507, Olga Crivoliubic, Director, Programul Buna Guvernare, ocrivoliubic@soros.md sau Cornelia Ciofu, Coordonator de Program, cciofu@soros.md.

COMPETIȚIE DE MINI-GRANTURI PENTRU MARCAREA ZILEI MONDIALE HOSPICE ȘI A ÎNGRIJIRILOR PALIATIVE

Termen limită: 15 iunie, 2012, ora 14.00

Programul Sănătate Publică al Fundației Soros-Moldova, în parteneriat cu Inițiativa Internațională în Îngrijiri Paliative a Open Society Foundations, anunță lansarea competiției de mini-granturi pentru marcarea Zilei Mondiale Hospice și a Îngrijirilor Paliative (13 octombrie 2012)

Context

Ziua Mondială Hospice și a Îngrijirilor Paliative este o zi de acțiune globală în sprijinul hospice-urilor și îngrijirii paliative în lumea întreagă.

Scopul Zilei Mondiale Hospice și Îngrijiri Paliative este:

- de a împărtăși viziunea cu privire la serviciile hospice și îngrijiri paliative și a contribui la majorarea disponibilității acestor servicii prin majorarea oportunităților de a vorbi despre aceste probleme
- de a sensibiliza publicului asupra nevoilor speciale de îngrijire – medicală, socială, spirituală și psiho-emoțională a persoanelor care suferă de o maladie incurabilă și familiile acestora
- de a atrage fonduri și resurse pentru dezvoltarea serviciilor hospice.

În acest an, Ziua Mondială Hospice și a Îngrijirilor Paliative va avea genericul "Living to the end - palliative care for an ageing population".

Organizații eligibile:

Sunt eligibile organizațiile active în domeniul sănătății publice care oferă servicii de îngrijire paliativă sau care au un parteneriat cu organizațiile prestatoare de servicii de îngrijire paliativă.

Activitățile vor fi organizate pe teritoriul Republicii Moldova, fără a acorda prioritate regională.

Dosarul va cuprinde

- Aplicație pentru proiect (Alineatul II din Ghidul solicitantului de finanțare)
- Abstract (nu mai mult de ½ pagini) în limba engleză și română
- Bugetul (documentul-tip poate fi descărcat la www.soros.md, rubrica **Documente pentru beneficiari**)
- Dovada cofinanțării din partea altor organizații
- Alte documente relevante (Aliniatul I din Ghidul solicitantului de finanțare)

Ghidul solicitantului de finanțare poate fi descărcată pe pagina www.soros.md, rubrica **Documente pentru beneficiari**.

Informația adițională cu privire la Ziua Mondială Hospice și Îngrijiri Paliative poate fi accesată la www.worldday.org.

Termenul de implementare a proiectului este de până la 6 luni (de asemenea, evenimentele ar trebui să fie organizate nu mai târziu de luna octombrie 2012).

Finanțarea disponibilă este destinată mini-granturilor, până la 2000 USD per grant. Nu sunt eligibile spre finanțare: echipamente, deplasări peste hotare, burse de studii și costurile indirecte (dotări și administrație).

Propunerile vor fi evaluate în funcție de următoarele criterii:

- Experiența solicitantului în gestionarea granturilor
- Resurse umane relevante pentru obiectivele de proiect
- Bugetul proiectului și analiza cost-eficiență (bugetul este relevant și corelat cu activitățile proiectului)
- Impactul proiectului asupra populației-țintă și sustenabilitatea

Analiza și evaluarea proiectului. Fiecare proiect va fi analizat și evaluat independent. Decizia finală va fi emisă de către Juriul Programului Sănătate Publică.

Propunerile de proiect și documentele justificative trebuie depuse la următoarea adresă de e-mail foundation@soros.md sau în original la următoarea adresă: str. Bulgară, 32, mun. Chișinău (Fundatia Soros-Moldova).

Subiectul mesajului - „Cerere pentru Ziua Mondială Hospice și a Îngrijirilor Paliative”.

COMPETIȚIE DESCHISĂ PENTRU FINANȚAREA PARTICIPĂRII LA EVENIMENTE INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL HIV/SIDA

Termen limită: 31 decembrie, 2012

ONG-urile active în domeniul HIV/SIDA pot solicita sprijin financiar parțial pentru participarea membrilor săi la cursuri de instruire, seminare, stagii, conferințe, ateliere de lucru (desfășurate în afara țării), organizate în vederea îmbunătățirii activității și ridicarea calificării managerilor, angajaților, voluntarilor.

Sunt eligibile pentru finanțare organizații neguvernamentale apolitice, non-profit, legal constituite în Republica Moldova, active în domeniul HIV/SIDA. Nu sunt eligibile pentru participare organizațiile patronale, sindicatele, organizațiile academice, științifice, religioase, sportive și asociațiile profesionale.

Nu vor fi finanțate cererile de participare la seminare științifice, adunări ale asociațiilor profesionale, festivaluri și evenimente culturale, artistice și religioase, competiții și activități sportive.

Datele limită de prezentare a cererilor de participare – data de 05 a fiecărei luni.

Vă rugăm să prezentați cererea cu 4 săptămâni înainte de începerea evenimentului. Decizia este luată de către Juriul pentru Sănătate Publică, în baza următoarelor criterii de selecție:

- Impactul așteptat asupra ONG-ului
- Corelarea evenimentului cu activitatea ONG-ului
- Experiența de lucru a solicitantului în cadrul ONG-ului

Nota bene: în luna august ședința juriului nu va avea loc, dosarele urmând a fi prezentate până la 5 iulie. Dosarele incomplete nu vor fi examinate. Proiectele neselectate și anexele nu se înapoiază. Dosarele primite după data limită vor fi automat examinate la ședința următoare a juriului.

Persoanele pot beneficia de finanțare în cadrul acestui component o singură dată pe an.

Solicitanții vor prezenta un dosar care va conține:

- Formularul completat (versiunea electronică și originalul) (variantele electronice pot fi descărcate la <http://www.soros.md/grants>)
- Invitația nominală (cu detalii financiare)
- Curriculum Vitae al participantului
- scrisoare de motivare în care participantul își va expune scopurile și obiectivele vizitei, rezultatele așteptate
- Descrierea evenimentului (informații despre conținut, agendă, etc.)
- scrisoare semnată de președintele organizației / membrii Consiliului de administrare prin care se va da o apreciere a activității solicitantului în cadrul organizației și va fi explicată importanța participării la evenimentul internațional pentru ONG
- Informație despre organizația pe care o reprezentați (maximum 1 pagină)
- Copia buletinului de identitate
- Alte materiale pe care le considerați necesare

Formularul completat va fi expediat pe următoarea adresă de e-mail: abordeianu@soros.md (Angelica Bordeianu), cu specificarea: „Cerere de finanțare pentru participare la evenimente internaționale”.

ARTA ȘI CULTURA ÎN SPRIJINUL SOCIETĂȚII CIVILE

Termen limită: Proiectele pot fi depuse în mod continuu, până la 31 decembrie, 2012.

Programul de Artă și Cultură (PAC), Open Society Foundations, anunță concurs de granturi. PAC își dedică activitatea sprijinirii procesului artistic, culturii, drepturilor omului și pledoariilor în domeniul social. Prin intermediul Programului de Granturi, PAC încearcă să încurajeze gândirea critică și să sporească inițiativele sociale în acele părți ale lumii unde societățile deschise sunt lipsă sau slab dezvoltate și unde drepturile culturale ale grupurilor minoritare sunt în pericol. Scopul acestui concurs este de a consolida infrastructurile culturale alternative autonome și inițiativele novatoare în artă în vederea ridicării standardelor profesionale în domeniul artei în regiunile în care PAC activează, precum și promovarea reformei în sfera politicilor culturale. Proiecte eligibile

Proiectele care au ca scop să consolideze cultura ca un pilon în dezvoltarea societăților deschise în Asia Centrală (Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Uzbekistan), Caucaz, Afghanistan, Moldova, Mongolia și Turcia), și care vizează unul din următoarele tipuri de activități:

- Producție culturală
- Crearea și consolidarea platformelor culturale
- Dezvoltarea profesională și consolidare de capacități umane

Programul oferă granturi pentru proiecte care variază între 1.000 și 30.000 USD.

Proiectele pot fi depuse în mod continuu pe parcursul perioadei indicate în limba engleză sau rusă.

Pentru informații detaliate și lista țărilor eligibile, consultați Ghidul aplicantului disponibil pe:

<http://www.soros.org/initiatives/arts/focus/civil-society/grants>

Înainte de a aplica, expediați o cerere de aplicare. Timp de 2 săptămâni veți primi un răspuns. Dacă sunteți eligibili, veți fi invitați să completați formularul de aplicare. Cererea-formular, adresa de e-mail la care trebuie expediată cererea, precum și celelalte detalii privind modalitatea de aplicare sunt disponibile pe:

<http://www.soros.org/initiatives/arts/focus/civil-society/grants>

Pentru informații suplimentare: Daniela Bolganschi, dbolganschi@osi.hu, tel: +36 1 882 3163.

EVENIMENTE VIITOARE

4 – 8 iunie, 2012, Chișinău

Asociația pentru Copii și Tineri Făclia din Ungheni organizează vizita de studiu în Moldova a unui grup de experți din Serbia și Georgia în cadrul proiectului „Încurajarea participării tinerilor în viața comunitară”, implementat în colaborare cu Asociația pentru Tineri DRONI din Georgia, Asociația Inițiative din Serbia și Grupul Multietnic al Femeilor din Seleus din Serbia, cu sprijinul financiar al Programului Est Est fără Frontiere al Fundației Soros-Moldova. În cadrul vizitei, experții din Georgia și Serbia vor avea întâlniri cu factori de decizie la nivel central și local, se vor întâlni cu reprezentanții ONG-urilor de tineret din orașul Ungheni, Soroca, Ialoveni și Chișinău.

Vizita se va încheia cu organizarea unei Mese rotunde, care va avea loc în Sala de conferințe a Hotelului Villa Verde, în data de 8 iunie, începând cu ora 09.30.

Iunie, 2012, Chișinău

Are loc lansarea studiului privind statutul socio-economic al persoanelor infectate cu HIV.